

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 2 FEBRUAR 1961 46. ÅRGANG

Månedsskrift for Soransk Samfund

Cohr
RUSTFRI

VALD. SICKS EFTF.

N. J. Larsen & Søn

Tømrermester – Konstruktør
Sorø . Telf. 713 og 1171

**FILTFABRIKEN
NORDEN A/S**

Lyngby Hovedg. 4, Lyngby
Dir. Peter de Neergaard

ta' en **Spids**

- den herlige frokostøl fra

HARBOES BRYGGERI

Advokat

HARALD QVIST

Landsretssagfører

Frederiksberggade 25
C. 3264 – Ml. 3364

Lrs. G. Tage Nielsens efff.

Støt

SORANERBLADET

H. N. A.

LEO JEPSEN

Farve – Tapet – Linoleum

Roskildevej 303 A

Tlf. 70 04 62

Brøndbyester Torv 38-40

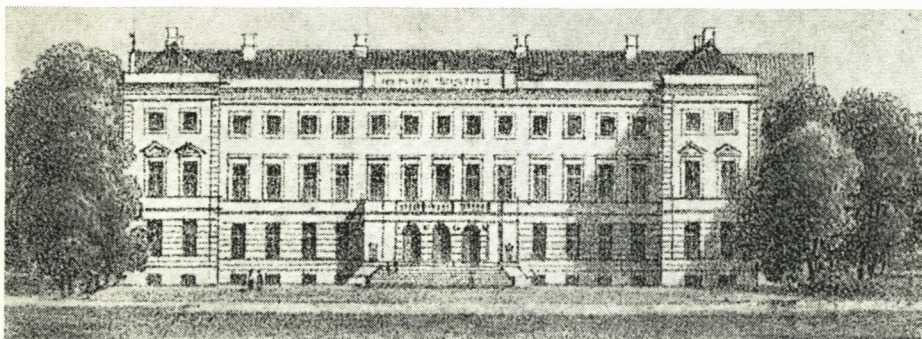
Tlf. 75 17 13

STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Malmøgade 7

København Ø

Akademia Sorana

efter gammelt stik

SORØNER-BLÆDET

FEBRUAR 1961

46. ÅRGANG

NUMMER 2

Månen

U-astronomiske erindringer og betragtninger - af *Poul Schjærff*

II.

Månenatten

Skøn er dagen, skøn er natten, men skønnest er natten, når månen hersker. Hvem kan unddrage sig dens trylleri? Den gule måne, den hvide måne, den blodrøde kugle, sølvmånen ud over vandet; månen dukkende frem bag forrevne skyer, bringende sindet lise og ro, eller følgende mennesket, der, når søvnen flyer, martres af sorgfulde tanker, eller med sit drømmeskær skabende en lykkens verden for to elskende.

Intet under, at månen fra de ældste tider har været dyrket som et gudommeligt væsen; den herskede over have og floder og virkede forstyrrelser i sindet: månesyge (jfr. engl. lunatic). Min forståelse af månen som

astronomisk fænomen er derimod ret platonisk; astronomi og fysik — især det sidste — står for mig som såre kedsommeligt; da jeg ved studentereksamen kom op i månens faser, stod det mig klart, at jeg skulle udtale mig om et tema, jeg kun ufuldkomment beherskede, hvorfor jeg udtrykte mig noget lakonisk; til alt held gættede jeg rigtigt angående månens kvadratur, hvorfor jeg slap hæderligt ned på jorden. Nutidens angreb på månen med raketter og andet fyrværkeri synes mig en vandalsk ødelæggelse af dens poesi, en rigdom, en månens dyrker ikke vil give afkald på. »Kolde hjerter« vil her atter have lejlighed til at give op, eller de vil med et ondt smil konstatere, at *måne* rimer på *dåne* og udtale sig sarkastisk om sindstilstanden hos denne artikels forfatter.

Efter denne kærlighedserklæring til det himmelske væsen henter jeg fra litteraturen poetiske udtryk for de mangeartede stemninger og følelser, månen udløser. (Også malerkunsten rummer skønne månebilleder; mesteren er her nederländeren Aert van der Neer (1603—77), hans billede på Nivaagaard er betagende poesi; men han huede ikke sine »solide« landsmænd, måtte ernære sig som værts-husholder og døde i stor fattigdom).

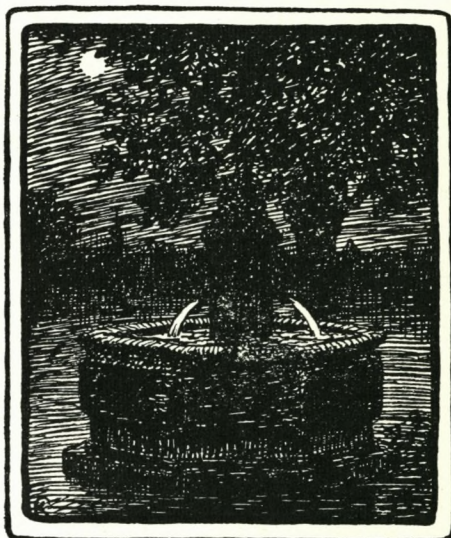
Georg Brandes siger et sted om natten i oldtidens Hellas, gående ud fra Thorvaldsens berømte relief »Natten«: »Thorvaldsens er kun Natten, hvori der soves. Thi Natten, som en Græker vilde tænke sig den, Natten, hvori der c.leskes og myrdes, Natten, som skjuler alle Vellyster og alle Forbrydelser under sin Kaabe, denne Nat er det ikke«. Med sin karakteristik af den antike nat vil Brandes opponere mod Winckelmanns, Goethes og Thorvaldsens værdige og lidenskabsløse opfattelse af antiken i det hele. Af disse to yderligheder er de tre kunstneres opfattelse den, der kommer sandheden nærmest, og Brandes' flotte ord blev da også straks imødegået af hans ven Julius Lange, der i et brev til Brandes spurgte denne: »Hvor står det skrevet, at en Græker vilde tænke sig Natten, som den, hvori der elskes, og den, hvori der myrdes .... etc?« — (Den antike harmoniske opfattelse af natten nærmer sig den antike forestilling om døden, som tyskeren Lessing skildrer den i sin afhandling »Wie die Alten den Tode gebildet« (1769): Døden er ikke, som de kristne forestillede sig den, en hæslig benrad; den var søvnens

tvillingebroder; døden og søvnen hviler i *nattens* arme. Her findes også det skønne billede af døden som en genius med sænket fakkel. Schiller stiller i »Die Götter Griechenlands« modsætningen skarpt op:

Damals trat kein grässliches Gerippe
vor das Bett des Sterbenden. Ein

Kuss

nahm das letzte Leben von der Lippe,
seine Fackel senkt' ein Genius).

Natten, hvori der elskes og myrdes, var naturligvis noget for Drachmann; han bruger derfor linien som omkvæd til drikkebrødrenes dithyrambe i sit mislykkede drama »Alkibiades«.

Ædel, skøn og sindsberoligende tegner sig månenatten hos Hellas' største digterinde Sappho:

Store Lys! Gudinden Seléna stiger!
Hvert et sølvblankt Stjerneblink
hastigt viger,
blot hun selv vil klart med sin fulde
Verden beskue.
Lue

I ren sølvglans lyser månen hos Euripides:

Artemis, høje Jomfru med din
Sølverpil!

O, du hvis hvide Lys henruller blankt
i Nattens Mulm.

I det 17. og 18. århundrede grasserede i poesien »den ziirlige stil«: Man skyede at nævne tingene alene ved deres simple navn; man betjente sig af omskrivninger og statelige adjektiver med et drabeligt opbud af græskromersk mytologi, guder, gudinder, musser o.s.v.

Tidens hovedværk er Anders Arre-bos »Hexaëmeron«, en skildring af skabelsesugens »prægtige og mægtige gerninger«. Her salutes månen sålunde:

Latonæ dejlig' Barn, Apollos Tvilling-
Syster,
Diana melkend-hviid, Dictynna Nat-
Forlyster,
Du Skof — oc Lunde-Gud, du høje
Bjerger-Render,
Du Søø-Førstinde klar, du visse Tiid-
Kalender,
Søfn-Gifver, Senge-Roo og Nat-
Ledsagerinde,
O Maane, Natte-Sool, hvad est Du
ond at finde!

Holberg hadede dette pedanteri og spiddede stilen i »Barselstuen«, hvor Else skolemesters besøger den unge barselkone (Akt. II, sc. 7—8). Under konversationen kommer man til at tale om, at man har set et skib i månen og en gloende drage over Roskilde. Den viste sig ved midnatstid: »Dragens Gloenhed og Skin var saa stor, at den gjorde ungefær omtrent samme Virkning på Himmelens Pol, som

det mindre Nattens Lys, jeg mener Maanen, gjør, naar den er i sin Qvar-teers Førsthed,« siger den forskruede frue.

For det 18. århundredes poeter var månen en livsfornødenhed, en inspirationskilde, symbol for allehånde tanker og følelser.

Hos Klopstock vækker den stille månenat mindet om hans døde venner og hans bortgangne elskede. Månen er digterens »Gedankenfreund« (Oderne »Die frühen Gräber« og »Die Sommernacht«).

Den-blidt-vemodige, tungsindige Ludwig Hölty tænker også i måneskæret på sin »Mädchen« (»An den Mond«); før skinnede månen som sølv gennem egenes grønne og bragte kølighed og ro, nu bryder dens lys frem over en bleg, tårevædet yngling, og snart vil den skinne på den sten, der skjuler hans aske (»Klage an den Mond«). Hölty kender månen i dens mangfoldige skikkelser: »röthlich«, »silberfarben«, når den står »hinter dem Schirm reg-nichter Wolken« (»Stille, sølvgraae, som Maanen bag Regnskyer«, hedder det hos Ewald i oden »Til min M***«) eller maler »manchen goldenen Streif auf die Gewässer«, når den bræmmer den dæmrende lund, og digteren vandrer den elskede imøde; altid har månen, »freundliches Auge der Nacht«, henrevet ham (»Hymnus an den Mond«). Trods al sentimentalitet ægte grebeter, der ej heller undlader at gribe læseren.

Den brave, usammensatte Matthias Claudius, den tillidsfuldt troende, har i sin »Abendlied« skabt et af verdens kønneste og tillige dybeste digte.

Han finder enheden mellem natur, menneske og Gud. Aftenbilledet med månen, stjernerne og den tavse skov fører ham til en ydmyg erkendelse af menneskets ufuldkommenhed; vi mægter kun lidet og ved ej meget:

Sehr ihr den Mond dort stehen?
Er ist nur halb zu sehen
und ist doch rund und schön.
So sind wohl manche Sachen,
die wir getrost belachen,
weil unsre Augen sie nicht sehn.

Digtet er oversat på dansk af Carsten Hauch, helt i Matthias Claudius' ånd.

På engang sublim og jævn, dybt personligt engageret (subjektiv) og dog givende det almene (objektiv) udtrykker Goethe en fuldkommen enhed mellem menneske og naturvæsen.

Han begynder elegant i rokokostil:
Luna bricht die Nacht der Eichen,
Zephyr meldet ihren Lauf,
und die Birken streun mit Neigen
ihr den süßen Weihrauch auf.

Snart forlader han det elegante og giver indtrykket et naturligt udtryk uden kunstlethed. I tågenatten rider han til mødet med den elskede, mørket ser på ham »med hundrede sorte øjne« og

Der Mond von einem Wolkenhügel
sah kläglich aus dem Duft hervor.

Naturen får sjæl og afspejler hans stemning; da han mødes med hende, viger det dystre for det lyse og glade (»Willkommen und Abschied«).

Han mister hende, men tanken på hende virker lindrende på hans sind:

Mir ist es, denk' ich nur an dich,
als in den Mond zu sehn,

ein stiller Friede kommt auf mich ..
(»Jägers Abendlied«).

Og i hans berømteste månedigt »An den Mond« indgår atter den ydre og den indre verden en inderlig forening:

Füllest wieder Busch und Tal
still mit Nebelglanz,
lösest endlich auch einmal
meine Seele ganz;
breitest über mein Gefild
lindernd deinen Blick,
wie des Freundes Auge mild
über mein Geschick.

I fuldmåneskin vandrer Herman og Dorothea hjemad:

Herrlich glänzte der Mond, der volle,
vom Himmel herunter;
Nacht war's, völlig bedeckt das letzte
Schimmern der Sonne.
Und so lagen vor ihnen, in Massen
gegeneinander,
Lichter, hell wie der Tag, und
Schatten dunkeler Nächte,

mens huse og gårde tegner sig dagklart i månens skær:

Wie find' ich des Mondes
herrlichen Schein so süß! Er ist der
Klarheit des Tags gleich.
Seh' ich doch dort in der Stadt die
Häuser deutlich und Höfe,
an dem Giebel ein Fenster; mich
deucht, ich zähle die Scheiben.

Den røde måne derimod er uhyggelig og ildevarslenende. Mefistofeles siger i »Faust«:

Wie traurig steigt die unvollkommne
Scheibe
des roten Mondes mit später Glut
heran.
(Sluttes).

Vikingerne

Johannes Brøndsted: *Vikingerne*.

Gyldendal 1960.

Fra jeg begyndte at læse historie, har vikingetiden haft min særlige interesse, i den grad, at jeg engang i en drøm blev forfulgt af de vilde normanner og kun ved en for mig usædvanlig ekvilibristisk manøvre over et lofts tagkonstruktion reddede livet.

Med den største forventning ilede jeg derfor til studiet af Brøndsteds bog; ufatteligt, at han har fået tid til at skrive denne samtidig med fuldførelsen af det store oldtidsværk på rekordtid.

Man læser Brøndsted med glæde: Han er indtil lidenskab grebet af sit emne, og han forener videnskabelig forskning med evnen til at fremstille; hos hvor få findes dette forenet!

Hvor er hans sprog anskueligt: »Jylland staar med sin fod på det mellem-europæiske kontinent« (det står solidt); »Nordvejen er handelsvejen langs Norges lange lange kyst« (gentagelsen giver fornemmelsen af uendelig udstrækning); »den umådelige isgraa stormende Nordatlant« (det barske, trøstesløse); floderne er vikingernes »landeveje«; »som blindede øjne ligger i i nutiden langs Nordsøens og Østersøens kyster vikingetidens forsvundne byer«.

Brøndsted er dertil en lun og morsom fortæller, der ikke er bange for at bruge moderne udtryk og paralleller: Kong Godfred kaldes »den hastige og hensynsløse herre«, Eadric af Mercia »en upaalidelig herre«, Harald Haarde-raade »en stridsglad herre«, Sven Tve-

skæg »en bister herre«, og et sted spørges der: »Hvordan saa de mon ud, de herrer vikinger?« — har forfatteren mon ikke lært noget af den uforlignelige lektor Holten på Sorø? Kong Edgars ældste søn Edward er »en voldsom og heftig ung personage« og der tilføjes tørt i en parentes: »ikke desmindre senere helgen« — her glimter Brøndsteds humor frem; hvor han taler om Karl den Skaldede og Karl den Stammende bemærkes — ligeledes i en parentes: »karolingerne benævntes aabenbart oftere efter mangler end efter fortrin« (Her må anmelderen diske op med et par advarende småhistorier. En lærer ville, idet han pegede på sin skaldede isse, have eleven til at svare Karl den Skaldede, men blev en smule altereret, da svaret lød: Karl den Enfoldige. — En anden gang spurgte læreren: »Hvad skete der med Karl den Store år 800?« For at få drengen til at sige »han blev kronet«, foretog han en cirkelbevægelse om sit hoved, hvorpå svaret faldt: »Han blev tosset«). Og »jomsvikingerne synes at have været mestre i at lide strålende nederlag«.

Eksempler på paralleller med moderne tilstande: Sigvat skjald advarer i »et aabenhjertigt kvad« — modsvarende vore dages »aabne breve« kong Magnus, og den løggrød, kvinderne tilberedte og lod de sårede spise for at konstatere løglugt gennem underlivs-sårene, hvad der betød hul på tarmen, sammenlignes med nutidens prøvemåltider.

Men jeg er ved at glemme indholdet for formen. Den overskueligt disponerede bog belyser alle sider af emnet, og den, der til daglig docerer historie

efter de gængse lærebøger, får visse orthodoxe anskuelser om togterne revideret. Hvor fristende det end kunne være at gå nærmere ind på indholdet, må der desværre afstås derfra; blot fremhæves enkelte højdepunkter bl. mange. Redegørelsen for de fire arter af vikingetog (støttet til en svensk forskers klassifikation), disses årsager, forklaringen af, hvad ordet »viking« betyder, gennemgangen af to skæggede mandshoveder fra Osebergvognen »storladne gubber, gavmilde høvdinge i godt lune«, om vikingernes renlighed, karakteristikkene af den aristokratiske Odin, den demokratiske Tor og psykopaten Loke. (Her må jeg atter tale med. Jeg plejer altid at forklare mine elever, at Odin, der ofrede sit ene øje for at få visdom, naturligvis hos det brede folk måtte stå tilbage for spektakelmageren Tor med hammeren, alene ud fra det faktum, at »vi intelligente altid er i mindretal«, endelig skildringen af Ragnarok efter »Vølvens Spaadom« og analysen af dette digt (Et træk, der har gjort det dybeste indtryk på mig ved undergangsskildringen, er jætten Hryms ankomst i skibet Nagelfar, bygget af døde mænds negle — dér har jeg altid spurgt mig selv: »Er disse negle rensede?«).

Da jeg selv forfølges af trykfejlsdjævelen, må det være tilladt at gøre opmærksom på følgende: S. 9, l. 7 f.n. står absolutiske — skal det ikke være absolutistiske; s. 23, l. 16 f.o. optræder Karl Martel med to l'er, mens den rigtige form med et l findes s. 11, l. 12 f.o.; s. 89, l. 21 f.o. mangler anførselstegn efter ordet formørkedes, i registeret s. 294 står Vølven Spaadom

i stedet for Vølvens Spaadom. Under planen over Danevirkes volde s. 281 angives M = Højborg, men bogstavet M eftersøges forgæves på selve planskitsen (iflg. s. 145, l. 1 f.n. ligger den såkaldte Højborg nord for Hedeby). Dette anføres ikke for at hovere, men for at konstatere et »commune naufragium«, hvilket som bekendt er »dulce«.

En lille indvending tør måske fremføres; jeg personlig kunne for overskuelighedens skyld ønske nogle flere kommaer hist og her, især i opregninger, og en forkortelse som *nø* (s. 193, l. 5 f.n. og s. 256, l. 5 f.n.) er ved første øjekast omtrent lige så dunkel som telefonbogens stillingsbetegnelser (hvor afd. ing. ikke betyder afdøde ingeniør, men afdelingsingeniør) eller »Berl.-Aften«s forkortede hikkesprog i teksterne til de runde fødselsdage (f. eks. till.hv. inden for Off. u. akt. tjeneste m. m.).

Men præterea censeo: »Vikingerne« er en pryde for forfatteren og en glæde for læserne. Og til allersidst: Bogens typografi er overvåget af en anden god gammel soraner, Austin Granjean — behøver man så at rose den?

P. Sch.

Obs!

Det meddeles herved, at redaktørens adresse fra 20. marts er:

*Højagervej 67,
Rungsted Kyst.*

Telefonnummeret er uforandret Rungsted 832.

Soranerfrokosten

TORS DAG DEN 2. FEBRUAR 1961

Frokostsammenkomsten afvikledes i en hyggestemning, der mindede én om, når oplysningstidens brave borgere og litterater samledes om den dampende punchebolle og under sang og tale loyalt lovpriste det landsfaderlige regiments velsignelser. In absentia præsidis societatis Soranæ Brøndsted (utinam veniret!) hævdede næstformand *Clausen* sig op fra midterpladsen og bragte i velformede vendinger de tilstedeværende velkomst tilligemed et leve for skolen. Man var noget uenig angående antallet af hurraer. Den obligate præsentation udviste soranere fra 1898 (ingeniør *F. C. Harboe*) til den nye vin anno 60; det må bemærkes med anerkendelse, at der blandt de sidst udklækkede sågar befandt sig en kvinde — Jomsborg modtog hende med klapsalver.

Passiaren gik bravt ved bordet, hvis udsmykning foruden de soranske farver og føniksflagene kulminerede i en buket tulipaner; den varme ret var Gyldenspjæts livret oksebryst med peberrod, men uden spidskål, der erstattedes af kartofler. Serveringen var snegleagtig langsom, skønt den ensomme tjener virkelig gjorde sit bedste (der var måske fest i de andre lokaler?).

Da kaffen omsider viste sig lukkede *Hoffgaard* op for sin tales sluser og berettede om, hvordan han havde optaget mere eller mindre prominente soraneres uforlignelige udtalelser på bånd (*K. K. Steincke* i spidsen) og var sindet at præsentere disse for kam-

meraterne ved en sammenkomst i Persil-Huset onsdag den 1. marts. Videre fremviste og kommenterede han et særdeles smukt træskærerarbejde, forestillende Fraterbrønden i Sorø, skåret af murer Rasmus Bjarne, der som ansat hos murmester Licht havde været med i arbejdet med brønden 1912 og i taknemmelighed havde skænket værket til afd. læge Sven Johnsen, hvis enke atter havde givet det til Hoffgaard, der agtede at lade det ende på Sorø (Bifald). Endelig ønskede han udtalelser om bladets nye format.

Clausen var meget begejstret; formatet var bekvemt, papiret godt og sat-sen behagelig; derimod følte læge *Brohm* sig fremmed overfor bladet, tiltrådtes af *Feilberg*, der ikke ville kritisere, men ifølge inertiens lov befandt sig bedst ved det gamle; *Saxtorph* lovpriste det nye og gjorde iøvrigt rede for nogle raketskydninger, etableret sammen med oberst Niels Sigismund Lunn i Aarhus, fra hvem han bragte en hilsen; det var ikke en almindelig nytårsraket, men en djævel, 7½ meter lang, vejende 3 ton, og m.h.t. resultatet kunne amerikanerne gå hjem og lægge sig, vores træfprocent overgik langt deres.

Dette foranledigede *Clausen* til at mindes O.B., der hverken skød med raketter eller trotyl. Op mod kongeballet etablerede han danseundervisning i gymnastiktimerne; bevæbnet med en fleuret tog han stude på hesten og overvågede præstationerne; den ulykkelige, der gjorde fejl, blev kaldt hen til skafottet og fik tildelt et par slag bagpå; men såvel lanciers som française blev lært! *Brincker* revidere-

de billedet af Hans Lauritzen fra sidste frokost; under den tilsyneladende lethed og overfladiskhed skjulte sig en af de betydeligste danske i London; hans kontor var beskedent, der syntes ikke at foregå noget, men han drev et anlæg for rensning af kedelsten; med stor succes; han pralede ikke, men udførte sit arbejde som noget selvfølgeligt. B.s oplysninger om Hans Lauritzen suppleredes af *Gemzøe*. Både *Brincker* og *Clausen* mindedes i forbindelse med Lafrits og O.B. soldaterkorpset med »den forbandede mosik« (O.B.s udtryk), og med *Ole Sevel*, der efterlyste film fra Sorø, sluttede de oratoriske udgydelser, og hver begav sig til sit. Vi mødes, så mange som muligt, *torsdag den 2. marts kl. 12 præcis*. Kom med godt humør og mange røverhistorier!

P. Sch.

Soranske Skitser - II.

»O.B.«

Klokken kimedede. Det »store« frikvarter var omme. Eleverne strømmede gennem stengangen.

Klassen stod ret og ubevægelig som grenaderer ved siden af pultene, medens matematiklæreren, kaptajn, lektor O. B. Müller med sine hurtige, præcise militærskridt *marcherede* hen til katederet. Som sædvanlig var han iført »spidsbukser« og de karakteristiske, kvadratiske støvler og brune lædergamacher, samt den mærkeligste flipmodel verden endnu har set, — antagelig konstrueret specielt til ham. Beskrives kan den ikke; den måtte ses.

(Slipset kunne godt være af tovværk, — så megen plads var der inden i dobbeltflippen). — Under armen havde han en stabel gule opgavehæfter.

»O.B.« havde en diktion, der var lige så mærkelig og egenartet som flippen og støvlerne. — Vi kaldte ham forresten ikke »O.B.«, men »Aa.Bæ.«, — netop på grund af diktionen, der dels var let læspende (men alligevel distinkt), og dels karakteristisk ved, at han altid brugte »åbne« vokaler, også hvor de skulle være »lukkede«.

De gule opgavehæfter blev uddelt under ildevarslende tavshed, kun afbrudt af korte, ikke smigrende kommentarer. I et af hæfterne lød karakteren: »2 — burde være nul« (udtaltes »naall«).

Der var kun kort tid til den med en blanding af optimistisk håb og mare-ridtagtig rædsel imødesete eksamen. O.B. »trøstede« os med, at han aldrig før havde oplevet en så håbløs og umulig klasse som vor: »Jeg ka' gaadt sige Jer med det samme, at fem af Jer (her fulgte navnene) lige vil klare sig igennem. I andre daamper«.

Eksamenstiden kom. Vi var 18, og vi kom alle helskindet gennem skærshilden, selv om nogle stykker vistnok måtte »tage tællingen til ni«. Ak, nu er det mere end fyrre år siden!

O.B. var en streng og en hård lærer — ikke mindst til gymnastik og hvad dertil hørte (svømning, fodbold m. m.). Elsket var han ikke, men vi respekterede ham, fordi vi anede, at hensigten var god nok: Han ville gøre os til mandfolk.

Frater Soranus.

Hvad der ikke kom med i sidste årgang

For enhver redaktør hænder det, at pladsmangel kan hindre optagelse af stof, der burde været med ved den specielle lejlighed, hvortil det er knyttet. Med anger og ruelse samt blakket samvittighed bringes nu sammendrag fra et par møder, hvoraf referat in extenso ikke har fundet plads.

I.

Soransk Samfunds jyske afdeling

havde den 1. juni 1960 møde på Aarhus universitet under ledelse af prof. Hartnack og lrs. Kall. Lektor E. Nordahl Svendsen, Sorø, var gæst og holdt et af sine fornøjelige og inspirerende fysiske foredrag: »En rejse ud i rummet og ind i atomerne«. Såvel de tekniske som de sociale og etiske sider ved emnet belystes.

Ved kaffebordet bagefter, hvor man forøvrigt også fik smørrebrød, øl og snaps, snakkedes der livligt. Fhv. kredslæge Hans Bryder (s.'06) ønskede oplysninger om formålet med jysk afdeling i forhold til hovedforeningen. Prof. Hartnack påtalte sidstnævnte udtryk, foreslog i stedet for »moderforeningen« og gav forsk. oplysninger om forholdet og ønskede større andel i Sor. Samf.s midler. Fra ingeniør Mandrup (pr.'96) bragtes en frisk hilsen fra en nys foretaget Sorøtur. Man skiltes, enige om at have haft en fornøjelig og hyggelig aften.

II.

Fraternitas Soranas 24. stævne 31. maj - 2. juni 1960

Stævnet åbnedes på Skolens stiftelsesdag hos Gabriel Lind og frue i Svanninge præstegård på Fyn. Fem ægtepar og to »solister« havde givet møde. Den første dag holdt Jens Jul Sørensen gudstjeneste, under hvilken soranerne improviseret foretog Ingemann-Bays

konfirmationskantate. Den 1. juni talte Paul Nedergaard om sine rejser med særlig fremhævelse af Tyrkiet, et land, præget af Islam, stræbende efter fremskridt med front mod kommunismen; man foretog en vellykket udflugt, bl. a. til den navnkundige Horne rundkirke, nød senere en festmiddag og døde i Sorøminderne, ikke mindst i de gamle Soranersange. På stævnets sidste dag, den 2. juni, holdtes den årlige generalforsamling. Her modtoges med akklamation indbydelse til jubilæumsstævnet i Herfølge præstegaard d. 30. maj — 1. juni 1961. Følgende ønsker fremførtes: at Paul Nedergaard holder festgudstjeneste i Herfølge kirke, at Øssurson genindbydes som taler, at Schjærff på ny indbydes, og at indbydelserne udsendes allerede i februar måned. Ved stævnets afslutning takkede Jens Juul Sørensen ægteparret Lind hjerteligt for de stævner, der 1945, 1953 og nu 1960 var holdt i Svanninge i det hyggelige og gæstfri hjem; timerne her vil blive stående for tanken som perler i mindernes krans.

Obs!

Der påtænkes arrangeret en aften for gamle soranere med damer

fredag den 26. maj i

Nationalmuseets foredragssal

under ledelse af Samfundets formand, prof., dr. phil. Johannes Brøndsted.

Nærmere program i et følgende nummer.

Dødsfald

Fhv. statskovfoged Anders Flyger

* 6. oktober 1890 — † 17. januar 1961.

Det blev ikke noget langt otium, der forundtes skovfoged Flyger; den 1. oktober 1960 tog han sin afsked; siden da var det gået tilbage med helbredet, og den 17. januar døde han pludselig som følge af en blodprop. Skovfogeden nåede den 1. april 1960 at fejre sit 40 års jubilæum, efter afskeden bosatte han sig i Jyllandsgade i Ringsted.

Ved jubilæet omtalte vi hans virke i store træk; til Sorø kom han 1920; indtil 1942 i Nordruplund, derefter til Løvehavehuset i Alsted. Som forstmand var han meget værdsat; anerkendt af sine overordnede og afholdt af sine folk i skoven. Han var tillige socialt og politisk interesseret og repræsenterede i en fireårig periode de radikale i Broby sogneråd. Ved bisættelsen fra Sorø kirke den 20. januar talte pastor Paul Honoré; bagved det dygtige arbejde som forstmand lå kærligheden til naturen, og de, der glæder sig over naturens liv, har ofte et følsomt og rigt sind. Om naturen som Guds skaberværk og om dens storhed taler Davids 8. salme; det er en stor gave at kunne se det smukke og underfulde i naturen; i kontakt med den er man stadig omgivet af noget levende. Gennem naturens herlighed ser vi det mægtige i Guds værk og når ind til ham gennem sønnen. P. Sch.

Generalkonsul Ernst Meinsterp

* 22. november 1907 — † 21. januar 1961.

Efter i de sidste måneder at have været genstand for sygdomsanfald døde generalkonsul Ernst Meinsterp den 21. januar i Montreal. Ernst Meinsterp var købmandssøn fra Kalundborg, gik 1924—27 på Sorø, blev student 1927 og cand. jur. 1934. Fra landsbrugsministeriet knyttedes han 1938 til uden-

rigsministeriet; hans arbejde faldt dels i ministeriet, dels ude, og han kom som de udenrigsministerielle funktionærer rundt i verden: Berlin, Kina (1946—53), FN 1956 og fra 1959 general-konsul i Montreal.

Ernst Meinsterp, der var ugift, var et fint og trofast menneske og meget afholdt, hvor han færdedes. P. Sch.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i marts:

2. Direktør, civilingeniør *Torkil Obel-Jørgensen* (f. 1896), Tornagervej 12, Charlottenlund.
4. Bygningsinspektør, arkitekt *Gunnar Due Dalsgaard* (f. 1901), Svane-møllevej 114, Hellerup.
9. Redaktør, cand. jur. *Tage Christensen* (f. 1901), Vangeleddet 45, Virum.
13. Realskolelærer *Filip Thode Duus* (f. 1886), Westend 15, København V.
14. Tekstredaktør *Kai Birger Schierbeck* (f. 1901), Frederiksborgvej 44, Roskilde.
16. Tandlæge *Willy Herschend* (f. 1876), på Sorø 1889—93. Adresse?
16. *Osvald Jørgensen* (f. 1891), på Sorø 1905—06. Silling og adresse ubekendt.
16. Ingeniør *John E. Lütchen-Lehn* (f. 1896), Utila, Honduras.
17. Maskinmester *Erik Fridthjof Edg. Simeon Fencker* (f. 1911), Vordingborggade 20, Kbhvn. Ø.
19. Ingeniør *Svend Arnold Fleuron* (f. 1901), Rustenborgvej 15 A, Lyngby.
22. Boghandler *Sigurd Pauli Niclasen* (f. 1896), Thorshavn.
22. Forretningsfører *Ib Brask Nielsen* (f. 1911), Skovbakken 2, Skive.
29. Sproglærer *Hans Ove Jensen* (f. 1896), Østerbrogade 13, Kbhvn. Ø.

30. *Johan Marius Thorvald Møller* (f. 1881), på Sorø 1895—97. Stilling og adresse ubekendt.
31. *Vilh. Ludv. Heinrich Faber* (f. 1876), IV' 1893. Stilling og adresse ubekendt.

*

Undervisningsministeriet har under 27. januar 1961 efter ansøgning afskediget skovfoged ved Lille Bøgeskov skovpart under Sorø akademis 2. distrikt *Hans Peter Sophus Dixen* på grund af alder og med pension fra den 28. februar 1961 at regne.

*

Havearkitekt, akademigartner, lektor *Georg Georgsen* havde den 1. februar været akademigartner i Sorø i 25 år. Lektor Georgsen er en alsidig personlighed: Tekniker, videnskabsmand, kunstner og administrator i én person. Dertil særdeles impulsiv og initiativrig, hvad der gennem årene har givet sig tydelige udslag såvel i Akademihaven som på den gamle Kirkegård; hans dispositioner har derfor også vakt røre både hos byens borgere og blandt gamle soranere. Man kan dog ikke komme uden om, at hans værk har været særdeles betydningsfuldt: Akademihaven har fået en tiltrængt vitaminindsprøjtning, og store ændringer har ligeledes fundet sted på kirkegården, selv om mange ikke rigtig kan forsones sig med lektorens forkærlighed for bregnebeplantning. Men dette afficerer ikke *Georg Georgsen*; ud fra sin fyldige uddannelse, dybtgående studier og forståelse af historie og tradition har han handlet, som han gjorde, og han står i dag som en anerkendt autoritet på sit specielle felt. Lektor *Georgsen* holder på, at hver generation skal fælde og plante nyt. Foruden arbejdet i Sorø gennem de 25 år har lektor *Georgsen* siden 1921 været lektor i havebrug og anlægsgartneri ved den kgl. veterinær- og landbohøjskole i København.

I dagene 17.—30. april afholdes i Bryssel en stor diplomatisk søretskonference; hertil sender den danske regering en delegation under ledelse af landsdommer *N. V. Boeg*.

*

I løbet af dette år kan Sorø kirke fejre 800 års jubilæum. Sorø Akademi, der ejer kirken, Sorø by, hvis sognekirke den er, og Nationalmuseet, der har tilsynet med kirken, har i fællesskab gennem et udvalg udarbejdet en plan for at fejre jubilæet; planen sendes gennem kurator *Koch* til undervisningsministeriet med ansøgning om de fornødne bevillinger.

I Sorø lå oprindeligt et benediktinerkloster; dette vantrivedes af forskellige grunde, og den 13. juni 1161 rykkede på *Absalons* foranstaltning cisterciensermunkene ind i Sor, og klosteret indviedes samtidig til *Jomfru Maria*. Den 13. juni 1161 regner man altså for udgangspunktet og oprindelsesdatoen, selv om kirkens opførelse først er påbegyndt kort efter 1162; man regner med, at den har været færdig en del år før *Absalons* død 1201.

Da den 13. juni falder midt i Akademiets eksamenstid, har man besluttet at fejre jubilæet den 10. september. Hovedpunkterne bliver en festgudstjeneste i kirken og senere en kirkekoncert; efter denne rimeligvis et fakkeltog, arrangeret af Sorø by's ungdomsorganisationer, samt en officiel hilsen fra byen for at markere forbindelsen mellem by og kirke. På ét eller andet tidspunkt skal prof., dr. theol. *Hal Koch* holde et historisk foredrag.

Endelig kan meddeles, at Nationalmuseet i serien »Blå bøger« udsender et hefte om kirken; medens disse hefter sædvanligvis udarbejdes af museets egne folk, har man henvendt sig til lektor *L. Balslev*, Sorø, om at forfatte den lille bog, en ære for lektoren, men velfortjent, når man betænker hans ivrige studier af det historiske Sorø. Manuskriptet er færdigt, og man reg-

ner med, at bogen kan udkomme i løbet af foråret.

*

En anden jubilerende kirke er Nivaa kirke, hvis 50 års jubilæum fejredes ved en festgudstjeneste den 23. oktober 1960. Nivaa kirke har ikke en snus med Sorø at gøre, og når redaktøren i disse spalter omtaler den, er det ikke »for at tale om noget andet« eller for at demonstrere personlig forkalkning eller senilitet, men fordi en gammel soraner, kommunesekretær *A. H. Brandt* (s. 30) i den højtidelige anledning for Karlebo sogn har udarbejdet et lidet hefte med oplysninger om Karlebo strandsogn, erindringer om godsejer Johannes Hage (der lod Nivaa kirke bygge), Nivaa kirke og dennes præster. Forhåbentlig vil kommunesekretæren senere mere udførligt lade os nyde godt af sine lokalhistoriske studier.

*

I Soraner-Bladet for oktober og december 1960 omtalte vi den påtænkte restaurering af Molbechs hus, og at der til taget udkrævedes en særlig art sten, der ikke længere fremstilles. Man har (iflg. »Sorø Amtstidende«, 4. febr. 1961) forsøgt en henvendelse til alle landets teglværker, men hidtil uden positivt resultat, da teglværkernes kapacitet ikke kan sinkes med dette arbejde. En gammel soraner har opfordret Sor.-Bl. til at efterlyse, om der ikke bl. teglværksejerne findes en soraner, der ville ofre sig for denne opgave. Han mener, at mange gamle soranere ville være med til at sikre det økonomiske grundlag. Er der nogen?

*

Bestyrelsen for Henri og Jeanne Nathansens mindelegat har den 6. februar besluttet at tildele forfatteren *Hans Kirk* (s. 16) årets legatportion, der stammer fra indtægterne af opførelserne af Henri Nathansens klassiske skuespil »Inden for murene«. Beløbet er denne gang 20.000 kr., og tildelingen til Hans Kirk er så meget mere hæ-

derfuld, som han allerede én gang før, for 15 år siden, har fået en portion af dette legat, der dengang beløb sig til 4000 kr. Hans Kirk, der ligger syg på Finseninstitutionen, fik legatet overrakt på Henri Nathansens dødsdag, den 16. februar.

*

Referat af kongeballet den 28. januar følger i næste nummer.

Holbergs fødselsdag fejret i Odense

Også Soransk Samfunds Fyns-afdeling mindedes vor store Holberg den 3. december 1960. Det blev imidlertid ikke et Holbergstykke, derimod noget moderne, nemlig John Steinbecks »Mus og Mænd«; hvad baronen ville sige hertil, kan man nok tænke sig, men soranerne fik en god aften og festede derefter videre på Grand hotel. Enkeltheder foreligger ikke, men de plejer jo i Odense ikke at mangle stof til fornøjelig underholdning.

Invitation!

Onsdag d. 1. marts kl. 19,30

vil C. C. Hoffgaard i *Persil-Skolens foredragssal, Vesterbrogade 2 D, København V.* »fremføre« eksemplere på båndoptagelser med kendte gamle Soranere. Desuden vises nogle filmklip.

Der serveres gratis kaffe og wienerbrød. Pladsen er begrænset, hvorfor adgangskort udkræves. Ring derfor venligst og bestil adgangskort på Central 13.222.

REDAKTION:

Rungstedvej 3, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.
Tlf. Rungsted 832.

EKSPEDITION:

Persil-Huset, Vesterbrogade 2 D, V. Tlf. C. 1918.
Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Film fra Sorø efterlyses!

Vi vil prøve at finde ud af, hvad der i tidens løb er optaget af film fra og om Sorø (fortrinsvis Akademiet). Hvis der blandt læserne er nogen, der selv har noget filmstof — eller kender til noget eksisterende materiale (i 16 mm eller 35 mm), da venligst ring eller skriv til undertegnede tlf. (01) 30 10 33, Nordisk Film, København, Valby.

Ove Sevel.

OM NORDISK FILM (fortsat)

Vi vil bruge pladsen her til i de kommende numre af Soranerbladet at fortælle om Nordisk Film — verdens ældste eksisterende filmselskab.

A/S Nordisk Films Kompagni blev stiftet 1906 af Ole Olsen — og har produceret spillefilm lige siden. Indtil tonefilmen i 1928 gav de første lyde fra

sig, havde Nordisk Film vel haft en produktion på over tusinde film — siden 1928 er vi nået til produktionsnr. 424, der er under optagelse i øjeblikket. Nr. 423 er bedre kendt under titlen: »Forelsket i København«.

Produktionen af spillefilm er vel — måske sammen med vor premierebiograf Palads Teatret — den bedst kendte side af Nordisk Film.

Men der er mange andre sider — og det er ikke mindst dem, vi vil fortælle om her. Nordisk Film har i de senere år oprettet flere datterselskaber, som hver for sig er specialister på særlige områder indenfor den professionelle filmproduktion. Disse selskaber er dannet for at imødekomme det stadig stigende behov for det, der med en ikke særlig heldig fællesbetegnelse kaldes: *kortfilm*. Bedre er det svenske begreb *bestillingsfilm*. (Fortsættes).

Averter i
SORANER-BLADET

En annonce
som denne koster kun
10 kr.

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Telefon 125

Hovedkontor:

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V.

Telefon Central 66 66

H. Hansen & Søn
Malerforretning

Tlf. Sorø 53

Grundlagt 1893

Det nye Blazermærke Phönix Fuglen for gamle Soranere fås hos

ORLA V. NIELSEN

Akademiekvipering

SORØ . Tlf. 258

Forsendes overalt

Menmark

H. Mortensen & Søn

Byens moderne tøjmagasin

Storgade 40 - Sorø
Frederiksborgg. 8, Kbh. K.
Schweizerpl. 2, Slagelse
Herlev Bygade 22, Herlev

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ

TLF. *27 . POSTKONTO 7163

SORØ BEKLÆDNINGSOPLAG

1ste Kl.s Skrædderi. Alt i Herreekviperung. Uniformer til Sorø Akademi altid bedst og billigst

J. M. POHL's Eff.

Telf. 67

Tlf. 4 - 134
1. kl. værelser og smukke selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

Johs. Brinck

AUT.

GAS- OG VANDMESTER

SORØ

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

Nørregade 30 - København K. - Ctr. 12.922

A. Green-Andersen

Landsretssagfører

Peder Skramsgade 7 . Kbh.

Central 5151

Mogens Krog-Meyer

Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

ERIK PONTOPPIDAN

Landsretssagfører

Byen 6530
Nørregade 13